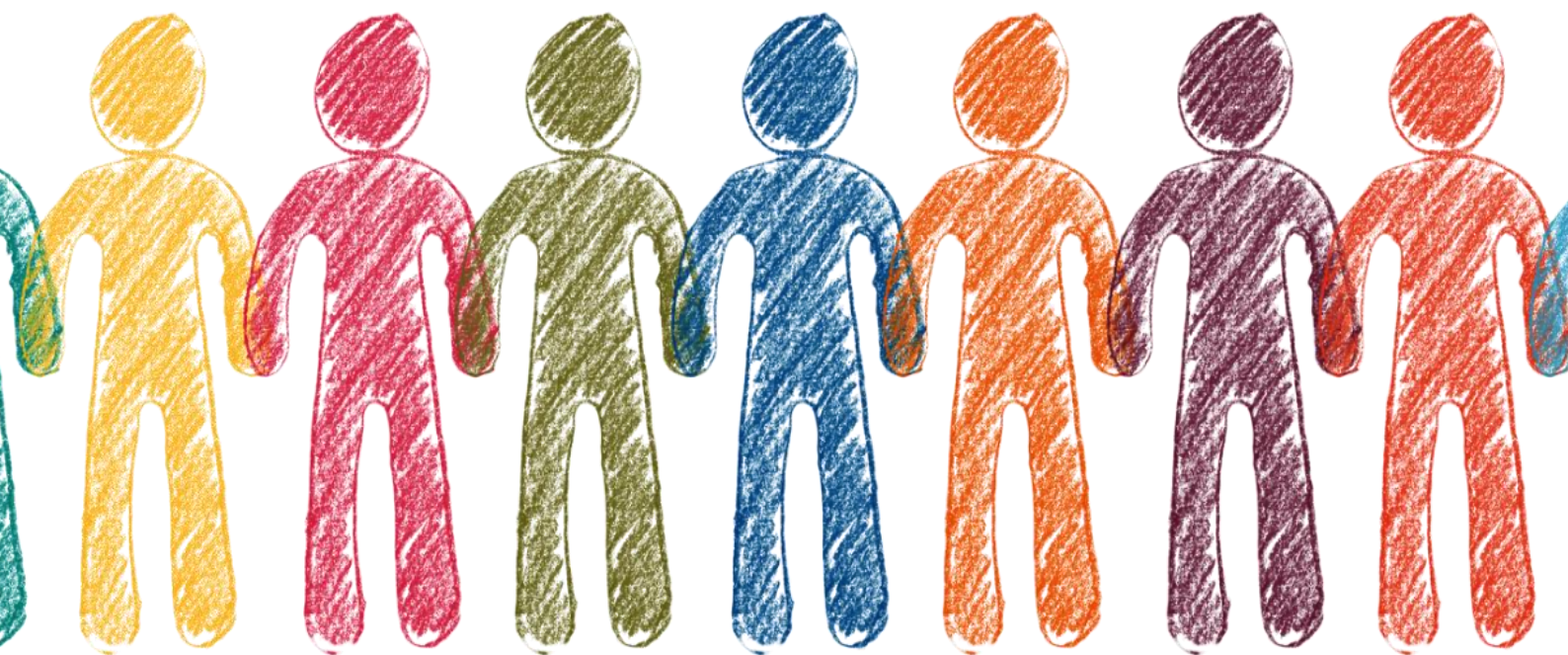

Kristianstads
kommun

Barn- och utbildningsförvaltningen

www.kristianstad.se

Plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier

Hjärtebacke förskola

Planen gäller för kalenderåret eller läsåret

Planen har reviderats (datum)

Ansvarig för planen

Barn och elever har varit delaktiga genom

Läsåret 2024/2025

2024-06-14

Rektor Maria Malm Werngren,
Redigeringsbehörig Utvecklingsledare Bodil Bengtsson
Den dagliga dialogen samt observationer och
undervisningssituationer inom utbildningen.

Innehållsförteckning

1. Lagstiftningen	4
2. Plan mot kränkningar, diskriminering och trakasserier	5
3. Definitioner.....	5
Kränkning.....	5
Diskriminering	5
Trakasserier	5
4. Organisatorisk ansvarsfördelning.....	6
Huvudmannen.....	6
Skolchef	6
Rektor	6
Förskolans och skolans medarbetare.....	7
Arbetslaget	7
5. Mål för förskolans/skolans värdegrundsarbete	8
6. Främjande och förebyggande arbete.....	9
6.1 Främjande arbete.....	9
6.2 Förebyggande	10
7. Kartläggning av nuläget.....	11
8. Framtagande av planerna	12
9. Förankringsarbete	13
10. Utvärdering.....	14
Föregående års plan.....	14
Innevarande års plan.....	19
11. Kompetens	19
Checklista	20

Främja, förebygg, upptäck och åtgärda

Planen visar förskolans eller skolans arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Planen omfattar även aktiva insatser för att verka för barns och elevers lika rättigheter och åtgärder för att motverka diskriminering.

Planen bygger på:

- Skollagens kapitel 6
- Diskrimineringslagens kapitel 3

Alla barn och elever har rätt att vara sig själva och bli behandlade med respekt. Arbetet för likabehandling är en del av förskolan och skolans värdegrundsarbete som handlar om att aktivt främja alla barn och elevers lika rättigheter och möjligheter - oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

1. Lagstiftningen

Skolans arbete mot kränkande behandling regleras i 6 kap. **Skollagen**. I detta kapitel finns regler om aktiva åtgärder mot kränkande behandling. Varje förskola och skola ska bedriva ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Förebyggande åtgärder ska genomföras och en plan ska upprättas årligen för att förhindra kränkande behandling. Vidare fastställs skyldigheten att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling.

I 3 kap. **Diskrimineringslagen** finns regler om aktiva åtgärder mot diskriminering.

Förskola och skola har en skyldighet att aktivt arbeta med åtgärder riktade mot de sju diskrimineringsgrunderna. Diskrimineringsgrunderna är kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Skyldigheten omfattar även att ha riktlinjer och rutiner för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier.

Arbetet med aktiva åtgärder innebär att arbeta förebyggande och främjande genom ett fortlöpande arbete i fyra steg, undersöka, analysera, åtgärda samt utvärdera och följa upp. I detta arbete ingår även att ta fram riktlinjer och rutiner mot trakasserier.

Rektorns skyldighet att anmäla kränkningar till huvudmannen är direkt kopplad till huvudmannens skyldighet att skyndsamt utreda vad som hänt. Därför måste även rektorn eller förskolechefen göra sin anmälan till huvudmannen skyndsamt. Ett exempel på vad Skolinspektionen i ett beslut inte tyckt är tillräckligt skyndsamt är en månad. I det enskilda fallet hade en skola ett arbetssätt och en rutin som gjorde att det gick upp till en månad innan de anmälde kränkande behandling till huvudmannen. Det var inte tillräckligt skyndsamt i skollagens mening, menade Skolinspektionen.

Om huvudmannens utredning om kränkande behandling leder till att man vidtar åtgärder mot en enskild person räknas det som myndighetsutövning. Då har eleven och vårdnadshavaren rätt att få ta del av information i ärendet, till exempel dokumentation om uppgifter och beslut och motivering av beslut. I 29 kapitlet 10 § skollagen finns det hänvisningar till alla de rättigheter man har i samband med myndighetsutövning i skolan.

En löpande dokumentation ska göras av det arbete som bedrivs på grupp- och organisationsnivå. Av dokumentationen ska det framgå om det avser diskriminering, trakasseri eller kränkning. Dokumentationen görs i it-systemet Draftit.

Personalen i förskolan och skolan har också en viktig roll i att upptäcka när barn far illa eller när det finns risk för det. Enligt 14 kap. 1 § socialtjänstlagen har alla förskolor och skolor, inklusive var och en av de anställda i verksamheten, en skyldighet att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa. Den som omfattas av anmälningskyldigheten har också en skyldighet att lämna alla uppgifter som kan vara av betydelse för utredningen av ett barns **behov** av skydd och stöd.

2. Plan mot kränkningar, diskriminering och trakasserier

Målsättningen med planen är att

- främja allas lika rättigheter
- vara ett konkret verktyg i arbetet för att förebygga och motverka diskrimineringar, trakasserier och kränkande behandling

Inom barn- och utbildningsförvaltningen i Kristianstad ska varje verksamhet årligen upprätta en plan. Planen ska finnas tillgänglig på förskolans eller skolans hemsida.

3. Definitioner

Kränkning

Ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker barns eller elevers värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykiska och/eller ske via sociala medier. Begreppet "kränkande behandling" tolkas brett och omfattar alltifrån fysiska kränkningar som slag och sparkar, verbala kränkningar som skällsord, tillmälen och nedlåtande kommentarer till mer subtila psykiska eller sociala kränkningar som utfrysning och andra former av medveten uteslutning. De exempel som ges här är inte uttömmande och kränkningar kan förekomma i många andra former.

Det är barnet eller eleven som upplever sig vara utsatt för kränkande behandling som avgör vad som är oönskat. För att det ska vara fråga om kränkande behandling enligt lagen måste kränkningen vara märkbar och tydlig. Den som kränker någon måste också förstå att uppträdandet upplevs som kränkande. I många situationer är det uppenbart att ett beteende är kränkande, men om det inte är det så måste barnet eller eleven klargöra för den som kränker att beteendet är ovälkommet. Barnet eller eleven kan också ta hjälp av personalen i verksamheten. Vad som är kränkande behandling måste avgöras i varje enskilt fall. Det är viktigt att komma ihåg att yngre barn inte alltid kan förmedla sina känslor på samma sätt som äldre barn och vuxna.

Diskriminering

En förenklad beskrivning av diskriminering enligt diskrimineringslagen är att någon missgynnas eller kränks, och detta har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Diskriminering kan vara direkt eller indirekt. Även bristande tillgänglighet, trakasserier, sexuella trakasserier och instruktioner att diskriminera är former av diskriminering.

Trakasserier

Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet och som har samband med en eller flera av de sju diskrimineringsgrunderna. Det kan handla om kommentarer, gester eller utfrysning.

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Förutom kommentarer och ord kan det vara att någon till exempel tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar.

4. Organisatorisk ansvarsfördelning

Enligt 1 kap. 5 § skollagen ska var och en som verkar inom utbildningen främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Huvudmannen

Ansvar för personalen

Ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i 6 kap. skollagen, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget. (6 kap. 5 § skollagen)

Målinriktat arbete

Se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

Skyldighet att förebygga och förhindra kränkande behandling

Se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Plan mot kränkande behandling

Se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever.

Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling

Skyldighet att anmäla, utreda och vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 6-10 §§ skollagen)

Skolchef

Skyndsamt anmäla till huvudmannen

Skyndsamt anmäla till huvudmannen, Barn- och utbildningsnämnden, via IT-systemet Draftit vid kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen i samband med verksamheten.

Skyldigheten att anmäla gäller alla händelser som kan vara kränkande behandling, trakasserier som sexuella trakasserier. Skolchefen ska inte göra någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan hen gör anmälan.

Följa upp anmälningar

Ansvarar för att skyndsamt följa upp av rektor anmälda fall av kränkningar, diskriminering och trakasserier.

Rektor

Skyndsamt anmäla till skolchefen

Skyndsamt anmäla till skolchefen, via it-systemet Draftit vid kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen i samband med verksamheten.

Skyldigheten att anmäla gäller alla händelser som kan vara kränkande behandling, trakasserier som sexuella trakasserier. Rektor ska inte göra någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan hen gör anmälan.

Upprätta plan mot diskriminering och kränkande behandling

Ansvarar för att plan mot diskriminering och kränkande behandling upprättas varje år, att planen hålls aktuell, följs upp och finns tillgänglig på hemsidan.

Dokumentation enligt gällande rutiner

Ansvarar för att dokumentationen sker enligt gällande rutiner av händelser som kan betecknas som diskriminering eller kränkande behandling.

Säkerställa stöd åt elever

Ansvarar för att stöd ges till elever som utsatts för diskriminerande eller kränkande behandling samt att stöd ges till den som orsakat händelsen.

Elevhälsan delaktig

Ansvarar för att elevhälsan är delaktig i arbetet mot kränkningar, trakasserier och diskrimineringar.

Anmälan till socialnämnden

Ansvarar för att göra en anmälan till socialnämnden när det finns en misstanke om att ett barn far illa. enligt 14 kap. §1 socialtjänstlagen.

Kontakt med polis

Ta ställning till kontakt med polis för samråd och att eventuellt anmäla. Se gällande rutin i Skolboken.

Förskolans och skolans medarbetare

Skyndsamt anmäla till rektor

Skyndsamt anmäla till rektor, via IT-systemet Draftit vid kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen i samband med verksamheten.

Skyldigheten att anmäla gäller alla händelser som kan vara kränkande behandling, trakasserier som sexuella trakasserier. Rektor ska inte göra någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan hen gör anmälan.

Kontakt med barnet eller eleven och förälder

Ansvarar för kontakter med barnet eller eleven och vårdnadshavare.

Informera om plan mot diskriminering och kränkande behandling

Informera elever och föräldrar om plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Arbetslaget

Ge stöd och hjälp att hantera situationer

Ge stöd och hjälp att hantera situationer med anknytning till handlingsplanen

Arbeta med frågor som rör värdegrund, bemötande, kränkningar, trakasserier och diskriminering

Diskutera och arbeta med barn och elever med frågor som rör värdegrund, bemötande, kränkningar, trakasserier och diskriminering.

Eventuella förtydliganden eller tillägg till ovanstående ansvarsområden utifrån förskolans/skolans behov:

Under läsåret genomförs Barnkonferenssamtal, där förskolans rektor tillsammans med specialpedagog och arbetslag/team träffas för uppföljning kring barngruppens behov.

5. Mål för förskolans/skolans värdegrundsarbete

De grundläggande värden som förskolans och skolans värdegrund omfattar ligger i linje med de värden som vårt demokratiska samhälle vilar på.

Värdegrunden omfattar

- Människolivets okränkbarhet
- Individens frihet och integritet
- Alla människors lika värde
- Jämställdhet mellan könen
- Solidaritet mellan människor

Det är dessa värden som ska förmedlas och alla medarbetare ska främja aktning för människans egenvärde och vår gemensamma miljö.

Värdegrundsarbetet är ett ständigt pågående arbete som ska finnas närvarande i planering, genomförande och utvärdering av förskolans utbildning likväl som i de dagliga samtalen på förskolan med barnen, vårdnadshavarna och pedagoger emellan. I sitt uppdrag ska alla pedagoger på förskolan förmedla och förankra respekt för de grundläggande demokratiska värderingar som planen grundar sig på.

Förskolans mål nås genom vårt främjande och förebyggande arbete (punkt 6).

Ansvarig-/a för genomförande:

Samtliga pedagoger på förskolan, under ledning av förskolans SKA-grupp 24/25 bestående av förskollärarna Anna-Clara Lindkvist, Elin Andersson, Johanna Tollgren, Medina Salihu, Saida Hosseindad, Therese Bergvall och Tina Oredsson som representanter för sina respektive avdelningar och team samt utvecklingsledare Bodil Bengtsson som leder SKA-gruppen.

Uppföljning ska ske med kontinuitet i arbetslag/team, och skriftligen kopplat till varje inrapportering av teamets SKA.

Utvärdering av hela planen ska ske senast: 2025-06-20.

Ansvarig: Rektor Maria Malm Werngren

6. Främjande och förebyggande arbete

6.1 Främjande arbete

Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en skolmiljö där alla barn och elever känner sig trygga och utvecklas.

Nedan beskrivs de långsiktiga och mer kortsiktiga insatserna av främjande karaktär för läsåret 24/25:

- Vi pedagoger ska i vårt språkbruk och agerande alltid vara goda förebilder för barnen.
- Vi pedagoger ska ha ett respektfullt och likvärdigt bemötande. Vi ska lyfta olikheter som positivt, både i ord och handling.
- Vi ska alltid vara välkomnande och visa barnen att vi tycker det är roligt och värdefullt att just de kommer till förskolan.
- Vi pedagoger ska vara närvarande, inlyssnande och stöttande i såväl undervisnings- som rutinsituationer och arbeta aktivt med att erbjuda barnen verktyg för konflikthantering samt att utveckla deras förmåga att sätta ord på sina känslor.
- Vi ska arbeta för en välkomnande verksamhet, exempelvis genom att bjuda in varandra till aktiviteter över avdelnings- och teamgränserna.
- Vi ska öka barnens delaktighet och inflytande både vid inköp av material till vår förskola som vid utformning av förskolans lärmiljöer, såväl inomhus som utomhus.

Ansvarig-/a för genomförande:

Samtliga pedagoger på förskolan, under ledning av förskolans SKA-grupp 24/25 bestående av förskollärarna Anna-Clara Lindkvist, Elin Andersson, Johanna Tollgren, Medina Salihu, Saida Hosseindad, Therese Bergvall och Tina Oredsson som representanter för sina respektive avdelningar och team samt utvecklingsledare Bodil Bengtsson som leder SKA-gruppen.

Uppföljning ska ske med kontinuitet i arbetslag/team, och skriftligen kopplat till varje inrapportering av teamets SKA.

Utvärdering av hela planen ska ske senast: 2025-06-20.

Ansvarig: Rektor Maria Malm Werngren

6.2 Förebyggande

Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som finns i verksamheten.

Riskerna kan kartläggas på olika sätt (se mer under steget Kartlägg).

Nedan beskrivs de långsiktiga och mer kortsiktiga insatserna av förebyggande karaktär för läsåret 24/25:

- Värdegrundsarbetet ska finnas närvarande i planering, genomförande och utvärdering av förskolans utbildning och synliggöras av arbetslagen i dokumentationsunderlagen för det systematiska kvalitetsarbetet.
- En bra inskolning ger trygga barn och vårdnadshavare. Det lägger en grund till goda tillitsfulla relationer mellan förskolan och vårdnadshavarna. Förskolans framtagna underlag och gemensamma rutiner för inskolning ska användas av samtliga pedagoger.
- Alla barn är allas barn, vilket innebär att vi ska ta ett gemensamt ansvar för barnen och barnens behov på vår förskola.
- Vi pedagoger ska samarbeta, hjälpa och stötta varandra, såväl inom som mellan teamen, utifrån en helhetssyn för att främja vi-känslan på förskolan.
- Vi ska arbeta med att stärka barnens självkänsla och förmåga att stå emot negativt gruppträck genom att erbjuda verktyg för att motverka kränkande behandling mot dem själva eller andra.
- I vårt dagliga arbete ska vi arbeta aktivt och nära barnen för att ge barnen ökade möjligheter att bredda sina lekmönster och val av aktiviteter.
- Vi pedagoger ska fördela oss i lärmiljöerna inne och ute, såsom i dolda områden bakom kullar och förråd på utegårdarna, och i barnens lekar för att förebygga och förhindra där risk för konflikter, kränkande behandling, diskriminering och trakasserier anses ökad.

Ansvarig-/a för genomförande:

Samtliga pedagoger på förskolan, under ledning av förskolans SKA-grupp 24/25 bestående av förskollärarna Anna-Clara Lindkvist, Elin Andersson, Johanna Tollgren, Medina Salihu, Saida Hosseindad, Therese Bergvall och Tina Oredsson som representanter för sina respektive avdelningar och team samt utvecklingsledare Bodil Bengtsson som leder SKA-gruppen.

Uppföljning ska ske med kontinuitet i arbetslag/team, och skriftligen kopplat till varje inrapportering av teamets SKA.

Utvärdering av hela planen ska ske senast: 2025-06-20.

Ansvarig: Rektor Maria Malm Werngren

7. Kartläggning av nuläget

Kartläggning av nuläget sker genom:

- Samtal i barngruppen, både i förebyggande syfte och vid behov.
- Observationer och dokumentation av händelser i utbildningen.
- Avdelningarnas och teamens arbete kopplat till Lpfö18, 2.1 Normer och värden.
- Pedagogiska diskussioner inom kollegiet.
- Barnkonferenser där pedagoger från respektive avdelningar/team, specialpedagog och rektor samtalar kring barngruppens behov.
- Dialog med vårdnadshavarna, på deras eller förskolans initiativ, spontant och planerat.
- Kommunens årliga trivselenkät till vårdnadshavarna.

Ansvarig-/a för genomförande:

Samtliga pedagoger på förskolan, under ledning av förskolans SKA-grupp 24/25 bestående av förskollärarna Anna-Clara Lindkvist, Elin Andersson, Johanna Tollgren, Medina Salihu, Saida Hosseindad, Therese Bergvall och Tina Oredsson som representanter för sina respektive avdelningar och team samt utvecklingsledare Bodil Bengtsson som leder SKA-gruppen.

Uppföljning ska ske med kontinuitet i arbetslag/team, och skriftligen kopplat till varje inrapportering av teamets SKA.

Utvärdering av hela planen ska ske senast: 2025-06-20.

Ansvarig: Rektor Maria Malm Werngren

8. Framtagande av planerna

Planen är framtagen av förskolans SKA-grupp, bestående av en förskollärare från varje avdelning med särskilt ansvar att leda det systematiska kvalitetsarbetet på den egna avdelningen. Vid vakans/frånvaro övergår ansvaret till nästa förskollärare i teamet.

Under läsåret diskuterar och analyserar team och arbetslag innehållet utefter arbetet i barngrupperna. Delavstämning av värdegrundsarbetet (mot de mål som finns i planen) görs kontinuerligt i samband med teamens/arbetslagens inrapportering av det systematiska kvalitetsarbetet utifrån läroplanens olika områden.

Barn och vårdnadshavare deltar genom den dagliga dialogen, i utvecklingssamtal, genom att besvara den årliga trivselenkäten kombinerat med pedagogers observationer i verksamheten.

Återkoppling sker via SKA-gruppen, där utvärdering görs i slutet av varje läsår, till utvecklingsledare som sammanställer och i samråd med rektor slutligen fastställer den nya planen.

Ansvarig-/a för genomförande:

Samtliga pedagoger på förskolan, under ledning av förskolans SKA-grupp 24/25 bestående av förskollärarna Anna-Clara Lindkvist, Elin Andersson, Johanna Tollgren, Medina Salihu, Saida Hosseindad, Therese Bergvall och Tina Oredsson som representanter för sina respektive avdelningar och team samt utvecklingsledare Bodil Bengtsson som leder SKA-gruppen.

Uppföljning ska ske med kontinuitet i arbetslag/team, och skriftligen kopplat till varje inrapportering av teamets SKA.

Utvärdering av hela planen ska ske senast: 2025-06-20.

Ansvarig: Rektor Maria Malm Werngren

9. Förankringsarbete

Planen ska finnas tillgänglig på varje avdelning och på förskolans hemsida.

Vårdnadshavarna ska informeras om Planen och vårt arbete med värdegrunden vid föräldramöten/Öppet hus, utvecklingsamtal och i de dagliga mötena på förskolan. Vi lyfter också hur de som vårdnadshavare kan agera i situationer som anknyter till förskolans likabehandlingsarbete.

På samma sätt pratar vi med barnen om allas lika värde och om hur man ska vara mot varandra utifrån avdelningarnas/teamens undervisning mot Lpfö18, 2.1 Normer och värden.

I förskolans handlingsplan för introduktion av nya medarbetare är Planen mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier en punkt.

Ansvarig-/a för genomförande:

Samtliga pedagoger på förskolan, under ledning av förskolans SKA-grupp 24/25 bestående av förskollärarna Anna-Clara Lindkvist, Elin Andersson, Johanna Tollgren, Medina Salihu, Saida Hosseindad, Therese Bergvall och Tina Oredsson som representerar för sina respektive avdelningar och team samt utvecklingsledare Bodil Bengtsson som leder SKA-gruppen.

Uppföljning ska ske med kontinuitet i arbetslag/team, och skriftligen kopplat till varje inrapportering av teamets SKA.

Utvärdering av hela planen ska ske senast: 2025-06-20.

Ansvarig: Rektor Maria Malm Werngren

10. Utvärdering

Föregående läsårs plan

Utvärdering av Det främjande arbetet för läsåret 23/24

Målen (markerade med fetstil) i vårt främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten, att förstärka det positiva som redan finns.

Vi pedagoger ska i vårt språkbruk och vårt agerande alltid vara goda förebilder för barnen.

Vi använder ett vårdat språkbruk i alla samtal, både till barnen, deras vårdnadshavare och till kollegor emellan. Detta för att barnen snappar upp det språk som vi använder. Vår målsättning är att alla pedagoger ska använda sig av ett expansivt språkbruk och medvetna språkfrämjande arbetssätt för att utmana barnens verbala förmågor, utöka deras ordförråd och därigenom deras talade språk. Det är viktigt att visa respekt för varandra. Barnen tar efter oss pedagoger och härmar vårt beteende. Vår ingång i varje samtal är lågaffektivt., att hålla känslorna nere men vara tydliga.

Vi pedagoger ska ha ett respektfullt bemötande och visa förståelse för varandras olikheter, såväl barns som vuxnas. Vi lyfter olikheter som positivt, både i ord och handling.

Pedagogerna beskriver hur de i arbetet med barnen lyfter olikheter som att alla är olika, vi har olika kvalitéer, till exempel kan någon bygga stabila sandtorn medan någon annan kan gunga högt. Vi upplever att barnen på äldrebarnsavdelningarna (3-5 år) uppmärksammar olikheter oftare än vad de yngre barnen (1-3) gör. Det har inneburit att personalen på yngrebarnsavdelningarna inte heller har lyft olikheter på samma vis, varken positivt eller negativt, i samtalen med barnen såsom pedagogerna som arbetar med de äldre barnen gör.

Ett dilemma är att vi inte alltid kan veta vad barnen säger till varandra eftersom de allra flesta barnen har ett annat modersmål. På en avdelning uppmärksammade exempelvis pedagogerna hur något barn sagt glåpord till ett annat barn med annan hudton än sig själv, vilket gjorde att likabehandlingsarbetet då fick en tydligare ton i arbetet och strategier, såsom att lyfta alla olikheter men också likheter på samlingar. Vår ambition är att göra alla barn delaktiga i undervisningen utifrån sin förmåga. Det händer att neurotypiska barn påpekar och ställer frågor om neurodiversitet. Pedagogerna får då förklara på ett sätt som passar barnen, ex att ett barn behöver gå i väg när det blir för högt ljud.

Vi är alltid välkomnande och visar barnen att vi tycker det är roligt och värdefullt att just de kommer till förskolan.

En tillitsfull relation är viktigt. Vi upplever att det välkomnar barnen till förskolan genom att säga hej till barnen och vårdnadshavarna. Efter en längre ledighet eller sjukdom så berättar vi att det är kul att det är tillbaka och frågar hur det är med dom. Vi visar och bekräftar med vårt kroppsspråk, vårt minspel och vårt leende och säger hur roligt det är att just de kommer till förskolan idag.

Även ute på gården så hälsar pedagogerna på barnen som tillhör de andra teamen, likaså om pedagogerna passerar genom barngruppen för att ta sig vidare, då hälsar vi.

Vi pedagoger är närvarande, inlyssnande och stöttande i lek- och rutinsituationer, såväl planerade som spontana. Vi arbetar aktivt med att erbjuda barnen verktyg för konflikthantering samt att utveckla deras förmåga att sätta ord på sina känslor.

Utifrån barnens olika behov och förutsättningar så arbetar vi med olika strategier för att dels förebygga konflikter. Konflikter uppstår alltid i en barngrupp, det är normalt och en del av utvecklingsprocessen. En strategi för detta är att vi delar in barnen i mindre grupper för att lättare kunna lyssna in varje barn, och för att främja leken och mötet barnen emellan. När pedagogerna är där barnen är, på golvet, vid borden etc så är det lättare att stötta när det behövs och att hjälpa till i samspelet.

Vi samtalar ofta om hur man kan se på en sak på olika vis och strävar efter att hjälpa barnen att sätta ord på sina känslor, exempelvis med hjälp av bild och teckenstöd. Vi arbetar också för att hitta och minska eventuella triggers för barnen, genom att intryckssanera miljöerna och vara lågaffektiva i bemötandet med barnen. Ett verktyg som barnen tagit till sig och använder själva är "stopp-handen", för att stoppa där konflikter kan uppstå/har uppstått.

Vi kan se att de äldre barnen självmant kommer till oss och berättar om det hänt något, medan en del av de yngre barnen och/eller äldre barn med begränsad verbal kommunikation visar med sitt kroppsspråk, exempelvis genom att peka, att en konflikt uppstått. Vi tolkar att det beror på att barnen är trygga med pedagogerna och upplever oss som stöttande, att barnen tas på allvar.

Vi arbetar för en välkomnande verksamhet, exempelvis genom att bjuda in varandra till aktiviteter i tvärgrupper.

Vi behöver utveckla vårt arbete med att jobba över tvärgrupper på hela förskolan. Det finns många goda idéer och tankar kring hur och vad vi kan göra, trots det så får vi inte riktigt "till det". Till exempel så har vi haft sångsamling på torsdagar för hela förskolan under hösten, där varje team hade en månad som de planerade för. Detta rann ut i sanden och "glömdes" bort.

Flera pedagoger har upplevt planerandet av dessa aktiviteter som tungrott, så vi får fortsätta resonera om detta på något vis framöver, och hitta en form som kan fungera och hållas levande en längre tid. Samarbete inom teamen sker däremot mer naturligt, antingen med treårsgrupper eller att man äter mellanmål ihop. Samarbete över teamgränser sker mestadels vid personalbortfall utomhus.

Medvetna val utifrån förskolans värdegrundsuppdrag görs vid inköp av material till vår förskola. Vi ska arbeta aktivt för att öka barnens delaktighet och inflytande i förskolans lärmiljöer, såväl ute som inomhus.

De inköp som görs baseras på behov som vi identifierat i våra olika barngrupper. Inomhus är de större barnen delaktiga genom att pedagogerna ställer frågor till barnen om hur de tänker och vad de vill köpa in etcetera. De yngre barnen är delaktiga genom att pedagogerna observerar barnen och utformar lärmiljöer efter deras intresse. Observationsmetoden utövas även av pedagogerna på storbarn. Utomhus finns behov att arbeta vidare med, eftersom miljön är mer "permanent", men vi kan öka barnens delaktighet exempelvis genom att de får vara med och önska material till förråden.

Generellt ser vi ett behov av att öka barnens inflytande, i synnerhet över utomhusmiljön, och att samla in barnen egna tankar om den, exempelvis genom intervjuer och observationer. Frågor

som vi resonerat kring är exempelvis; Var är barnen trygga? Var är de mindre trygga? Vad behöver utvecklas? Vår tanke är att vi kan ta inspiration av hur andra förskolor har utvärderat sin utomhusmiljö tillsammans med barnen och det är en diskussion som vi ser kommer att fortsätta i SKA gruppen framöver.

Utvärdering av Det förebyggande arbetet för läsåret 23/24

Målen (markerade med fetstil) i vårt förebyggande arbete syftar till att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som finns i verksamheten.

Värdegrundsarbetet ska finnas närvarande i planering, genomförande och utvärdering av förskolans utbildning och synliggöras av arbetslagen i dokumentationsunderlagen för det systematiska kvalitetsarbetet.

I början av varje läsår avsätts tid för observationer för att hitta ett nuläge i barngruppen, kopplade till läroplanens olika område. Här beaktas också de mål som lyfts fram i förskolans Plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier, och en plan för undervisningen läggs upp av arbetslagen. Stora delar av värdegrundsarbetet sker spontant i vardagen när en situation uppstår, oftast initierat av barnen. Ibland kan samtal om vad som är förväntade könsroller uttryckas bland barnen, exempelvis i form av att flickor inte får dansa, man får inte lyssna på musik eller rita regnbågar, men det kan också handla om att vissa barn inte ska leka med andra barn, beroende på etnicitet, språk eller hudfärg, vilket kan uttryckas av barnen och i vissa fall av vårdnadshavare. Vid samlingar kommer ofta spontana tankar från barnen upp som t.ex. hur man är en bra kamrat eller vad man kan göra när någon är ledsen. Ibland har barnen upplevt eller sett något de reagerat på och då kommer det frågor från barnen. Det är då av största vikt att vi tar till oss och samtalar med barnen kring det som de undrar över.

I värdegrundsarbetet används redskap så som verbalt språk, bildstöd och kroppsspråk för att tillgängliggöra och tillgodose alla barn på förskolan. En ytterligare strategi som vi sett kan fungera kan vara att använda en maskot (nalle) som en fjärde pedagog i arbetet med värdegrundsfrågor. Nallen kan väcka frågor, undra och resonera med barnen. Värdegrundsarbetet synliggörs, diskuteras och finns med i våra avstämningar. I planeringsunderlagen beaktas värdegrundsarbetet, men vi upplever att vi behöver utveckla våra underlag än mer, så att vi påminns om detta genom hela processen, i planering, genomförande och utvärdering, vilket kan bli ett utvecklingsområde för SKA-gruppen under nästa läsår.

En bra inskolning ger trygga barn och vårdnadshavare. Det lägger grund till goda tillitsfulla relationer mellan förskolan och vårdnadshavarna.

Vi utgår från förskolans underlag och gemensamma rutiner för inskolning, dock sker alltid en individanpassad inskolning för varje barn och vårdnadshavare. Vi ser att vi arbetar lite olika vad gäller vissa strategier. Något team väljer att ha en ansvarig pedagog för just barnet som inskolas, under hela inskolningsperioden. Effekten av det är att barnet kan få en djupare anknytning. En synbar effekt är att enstaka vårdnadshavare väljer att vända sig endast till den ansvariga pedagogen efter inskolningen, trots att det påtalats att vi har gemensamt ansvar.

Andra team väljer en annan strategi vad gäller inskolning. En pedagog möter upp och har oftast fokus i ett par dagar för att sedan lämna över till de andra pedagogerna. Vi kan se effekter av detta då vårdnadshavare och barn skapar en anknytning och relation till oss alla pedagoger. Vid frånvaro hos pedagogen blir det inte så sårbart.

Tankar att bära med sig är vad vi har för inskolningsstrategier, viktigt är att fortsätta föra diskussioner så det inte "bara" blir som det alltid varit.

Pedagogerna på förskolan har ett gemensamt ansvar för alla barnen på förskolan. Vi ska samarbeta, hjälpa och stötta varandra, såväl inom som mellan teamen, utifrån en helhetssyn för att främja vi-känslan på förskolan.

Alla har ett individuellt ansvar för att socialisera och lära känna barnen på förskolan, vilket vi arbetar vi med genom på olika vis samspela med, heja på och bekräfta andra teams barn, till exempel när vi spontant möts på lekgårdarna utomhus eller när vi stöttar andra team vid team/avdelningsplaneringar och personalfrånvaro.

Vi använder oss av morgonmöte och dagliga avstämningar. Morgonpersonalen 5:30 gör en första översyn och grovplanering. Detta justeras eventuellt sedan på det dagliga morgonmötet 8:35 där personalen har mandat att organisera en struktur för dagen och justera vid behov. Detta synliggörs på tavlan samt protokollförs för att sedan kunna utvärderas på veckomötet. Även om det kan finnas olika åsikter kring behov av stöttning så har detta också främjat Vi-känslan och helhetssynen på förskolan.

När vi är ute händer det frekvent att barn i andra team än det egna kommer fram för att prata, söka tröst, stöd eller för att få hjälp med något, vilket vi tolkar som att barnen har förtroende för alla pedagogerna på förskolan, oavsett teamtillhörighet. Samma sak gäller föräldrarna, där de frågar "vem som helst" av oss pedagoger när de undrar något. Om vårdnadshavare uttrycker önskemål om att prata med en viss pedagog så är det oftast kopplat till att de samtalat om ärendet tidigare eller kopplat till att man delar modersmål. Säkert kan detta vara en effekt av att vi så naturligt och strukturerat stöttar upp varandra i olika sammanhang, vid frånvaro etcetera.

Vi arbetar med att stärka barnens självkänsla och förmåga att stå emot negativt gruppträck, genom att vara närvarande pedagoger som stöttar barnen vid konflikter samt erbjuda verktyg för att motverka kränkande behandling mot dem själva eller andra.

Vi stöttar barnen vid konflikter samt erbjuder verktyg för att motverka kränkande behandling mot dem själva eller andra, exempelvis genom dagliga dialoger och i vissa fall spontanteater med barnen kring olika dilemman som vi observerat och/eller uppfattar i barngruppen. Vi pedagoger ser att de flesta barn kan säga ifrån om något känns fel, verbalt eller med en stopphand. De stöttar varandra vid konflikter och när en kränkande handling uppstår, ex vid toalettbesök eller andra fysiska övertramp. De flesta barn har många tankar och problemlösningar vid fiktiva dilemman men behöver stöd att strukturera och hantera händelser när de väl uppstår.

Vi vuxna fördelar oss medvetet i lokalerna för att vara nära barnen, kunna lyssna in och ha översikt. Att dela in barngruppen i mindre grupper underlättar för att bli varse och stötta barnen där risk för kränkningar eller diskriminerande behandling kan uppstå. Vi använder oss av bildstöd, TAKK, verbal kommunikation samt mimik i olika konflikter och negativa gruppträck som till exempel att en kompis inte får vara med i leken och blir utanför. I vissa fall märker vi att vuxenstyrda gruppindelningar av barngruppen ger bäst effekt, eftersom vissa barn väljer aktivitet utifrån vilka kompisar som valt samma och inte utifrån vad de själva egentligen vill leka med. Alla avdelningar använder sig numera också av val/aktivitetstavlor, där pedagogerna väljer vilka aktiviteter som ska erbjudas för tillfället. Detta gör att vissa barn nu har breddat sina val och hittat nya kompisar att leka med.

I vårt dagliga arbete ska vi arbeta aktivt för att ge barnen ökade möjligheter att bredda sina lekmönster och val av aktiviteter.

Lärmiljöerna anpassas efter barnens behov och intresse. Vi skapar rum i rummet så att barnen kan sprida ut sig med olika aktiviteter. I miljöerna finns tydliggörande bilder som visar olika lekmaterial som kan väljas.

Vi arbetar med en struktur som skapar förberedelser för barnen. Det skapar en trygghet och en vetskap om vad som ska hända i barnens vardag. Barnen får välja aktiviteter både ute och inne. Inomhus använder de flesta avdelningarna sig av en *Aktivitetstavla*. Vi vuxna organiserar medvetet barnen i mindre grupper för att möjliggöra nya lekmönster och lekkamrater. När vi går ut får barngruppen ibland välja en gemensam aktivitet som inleder utomhusvistelsen. Visst bildstöd för utomhusaktiviteter används, men här finns utvecklingsområden. Möjligen kan Aktivitetstavlorna flyttas med utomhus? Diskussionen kommer fortsätta, både i SKA-gruppen men också i den verksamhetsutvecklande VUT-gruppen som under läsåret 24/25 kommer fokusera till stor del på lärmiljöer i utomhusvistelsen.

Vi pedagoger ska fördela oss i lärmiljöerna inne och ute, såsom i dolda områden bakom kullar och förråd på utegårdarna, och i barnens lekar för att förebygga och förhindra där risk för konflikter, kränkande behandling, diskriminering och trakasserier anses ökad.

Vår målsättning är att vara aktiva pedagoger i barnens lek och aktiviteter. Utomhus fördelar vi oss över hela gården så att det alltid finns pedagoger bakom kullen, vid rutschkanan eller vid grinden. Pedagoger från olika team samarbetar om att placera ut sig på gården så att till exempel mer dolda områden är under uppsikt. Vi ser var vi behövs men det förutsätts även en främjande kommunikation kring var vi befinner oss. Ibland är det svårt att ha en fullständig uppsikt på "sitt" område. Extratelefoner har köpts in till teamen och dessa behöver användas mer.

Inomhus upplever vi det lättare att dela upp oss och vara närvarande i leken. Rummen är mer begränsade och fördelningen av pedagoger sker naturligt. Det är också lättare att ha överblick på rummen genom de stora fönster som är insatta mellan rummen.

Vilka deltog i utvärderingen?

Förskolans SKA-grupp 24/25 bestående av förskollärarna Anna-Clara Lindkvist, Elin Andersson, Johanna Tollgren, Medina Salihu, Saida Hosseindad, Therese Bergvall och Tina Oredsson som representanter för sina respektive avdelningar och team samt utvecklingsledare Bodil Bengtsson som leder SKA-gruppen.

Barnen har varit delaktiga genom den dagliga dialogen samt pedagogernas observationer och undervisningssituationer inom utbildningen.

Ansvarig: Rektor Maria Malm Werngren.

Innevarande läsårs plan

Uppföljning ska ske med kontinuitet i arbetslag/team, och skriftligen kopplat till varje inrapportering av teamets SKA, enligt gällande rutin på förskolan. Utvärdering och revidering av hela Planen sker i SKA-gruppen vid läsårets slut, dock senast 2025-06-20.

Ansvarig-/a för genomförande:

Samtliga pedagoger på förskolan, under ledning av förskolans SKA-grupp 24/25 bestående av förskollärarna Anna-Clara Lindkvist, Elin Andersson, Johanna Tollgren, Medina Salihu, Saida Hosseindad, Therese Bergvall och Tina Oredsson som representanter för sina respektive avdelningar och team samt utvecklingsledare Bodil Bengtsson som leder SKA-gruppen.

Ansvarig: Rektor Maria Malm Werngren

11. Kompetens

Beskriv på vilket sätt medarbetarnas kompetens kring hur ett målinriktat arbete för att förebygga kränkningar, diskriminering och trakasserier bedrivs hålls uppdaterad.

Pedagogiska diskussioner och dokumentationer sker i arbetslagen i samband med arbetslagets SKA-arbete, som en egen del, men också kopplat till Lpfö18 2.1 Normer och värden.

I förskolans SKA-grupp lyfter SKA-representanterna kollegialt diskussioner kopplat till värdegrundsarbetet. Reflektioner förs sedan tillbaka till arbetslagen av SKA-representant för att bredda och fördjupa undervisningen.

Vi möts kollegialt i meningsskapande samtal för att bygga en samsyn baserat på respekt, lyhördhet och förståelse för andra individers perspektiv utifrån vårt professionella uppdrag.

Mentorssamtal och handledning i värdegrundsfrågor erbjuds enligt förskolans plan för introduktion av nyanställd personal liksom för alla medarbetare vid behov.

Ansvarig-/a för genomförande:

Samtliga pedagoger på förskolan, under ledning av förskolans SKA-grupp 24/25 bestående av förskollärarna Anna-Clara Lindkvist, Elin Andersson, Johanna Tollgren, Medina Salihu, Saida Hosseindad, Therese Bergvall och Tina Oredsson som representanter för sina respektive avdelningar och team samt utvecklingsledare Bodil Bengtsson som leder SKA-gruppen.

Uppföljning ska ske med kontinuitet i arbetslag/team, och skriftligen kopplat till varje inrapportering av teamets SKA.

Ansvarig: Rektor Maria Malm Werngren

Checklista

Det framgår tydligt om planen gäller verksamhetsår eller kalenderår

Planen är daterad och vem som ansvarar framgår

Resultat av tidigare utvärderingar har vägts in i framtagande av innevarande plan

Planen är upprättad i samverkan med barn och elever

Planen är upprättad i samverkan med pedagogisk personal och skolledning

Elevhälsan har varit delaktig (skola)

En kartläggning är gjord på individ-, grupp- och organisationsnivå

Den fysiska miljön är beaktad

Hur medarbetarnas kompetens ska hållas uppdaterad finns beskrivet

Arbetet sker med aktiva åtgärder genom fyra steg:

- undersöka,
- analysera
- åtgärda
- utvärderas och följs upp

Det fortlöpande arbetet dokumenteras

Främjande insatser finns beskrivna

Förebyggande insatser finns beskrivna

En kartläggning av nuläget är gjord

Rutin för anmälan till rektor finns och följs

Rutin för anmälan till skolchef finns och följs

Rutin för anmälan till huvudmannen finns och följs

Planen finns på verksamhetens hemsida